

Mål C-366/24

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

21 maj 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Conseil d'État (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

17 maj 2024

Klagande:

Amazon EU Sàrl

Motpart:

Ministre de la Culture

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté
industrielle et numérique

[utelämnas]

Conseil d'État i dömande sammansättning

(Dömande enheten, de förenade avdelningarna 9 och 10)

[utelämnas]

Efter följande förfarande:

Genom ett överklagande och två yttranden, som registrerades den 22 maj, den 15 november och den 20 december 2023 vid kansliet för den dömande sammansättningen vid Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen), har bolaget Amazon EU yrkat att Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) ska

- 1) upphäva arrêté du 4 avril 2023 relatif au montant minimal de tarification du service de livraison du livre (förordning av den 4 april 2023 om lägsta prissättning för tjänster för leverans av böcker) på grund av maktmissbruk,
- 2) [utelämnas] [yrkande avseende rättegångskostnader]

Bolaget har gjort gällande följande:

- Förordningen har antagits efter ett rättsstridigt förfarande, på grund av att det inte varit föremål för föregående samråd med Autorité de la concurrence (konkurrensmyndigheten).
- Bestämmelserna i artikel 1 i loi n° 2021-1901 du 30 décembre 2021 visant à conforter l'économie du livre et à renforcer l'équité et la confiance entre ses acteurs (lag nr 2021-1901 av den 30 december 2021 om att stödja ekonomin inom litteraturen och stärka rättvisan och förtroendet mellan berörda aktörer), som utgör rättslig grund för den överklagade förordningen, åsidosätter målen i direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 och, i andra hand, dem i direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006.
- Bestämmelserna i artikel 1 i lagen av den 31 december 2021 strider mot den fria rörlighet för varor som garanteras i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Kulturministern har genom två yttranden, som registrerades den 19 oktober 2023 och den 7 mars 2024, yrkat att överklagandet ska avslås. Kulturministern har anfört att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser de grunder som klagandebolaget har anfört.

Överklagandet har översänts till ministeriet för ekonomi, finans och industriell och digital suveränitet, som inte har inkommit med något yttrande.

Med beaktande av följande:

- Fördraget om Europeiska unionen
- Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
- Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006
- lag nr 81-766 av den 10 augusti 1981

- lag nr 2021-1901 av den 30 december 2021
- code de commerce (handelslagen)
- code de justice administrative (förvaltningsprocesslagen)

[utelämnas]

[närmare uppgifter om förfarandet]

Med beaktande av följande:

- 1 I artikel 1 första stycket i loi du 10 août 1981 relative au prix du livre (lagen av den 10 augusti 1981 om prissättning av böcker), i dess lydelse enligt artikel 1 i loi no 2021-1901 du 30 décembre 2021 visant à conforter l'économie du livre et à renforcer l'équité et la confiance entre ses acteurs (lag nr 2021-1901 av den 30 december 2021 om att stödja ekonomin inom litteraturen och stärka rättvisan och förtroendet mellan berörda aktörer) föreskrivs följande: ”Varje fysisk eller juridisk person som ger ut eller importerar böcker är skyldig att fastställa ett försäljningspris på de böcker denne ger ut eller importerar.” I fjärde stycket i artikel 1 föreskrivs följande: ”Detaljhandlarna ska tillämpa ett försäljningspris på mellan 95 procent och 100 procent av det pris som förläggaren eller bokimportören har fastställt. När boken skickas till köparen och inte köps i en detaljhandelsbutik ska försäljningspriset vara det pris som förläggaren eller importören fastställer. Tjänsten att leverera böcker får under inga omständigheter, varken direkt eller indirekt, erbjudas kostnadsfritt av detaljhandlarna, såvida inte boken köps i en detaljhandelsbutik som säljer böcker. Leveranstjänsten ska faktureras med iakttagande av det lägsta belopp för prissättning som fastställs genom förordning av ministrarna med ansvar för kultur och ekonomi på förslag av Autorité de régulation des communications électroniques, des postes et de la distribution de la presse (Myndigheten för reglering av elektronisk kommunikation, post och tidningsdistribution). I denna förordning ska hänsyn tas till prissättningen hos tillhandahållare av posttjänster på detaljhandelsmarknaden för böcker och till behovet av att upprätthålla ett tätt nätverk av återförsäljare i Frankrike.”
- 2 Genom förordning av den 4 april 2023, som antogs med tillämpning av fjärde stycket i artikel 1 i lagen av den 10 augusti 1981, fastställde ministern för ekonomi, finans och industriell och digital suveränitet och kulturministern lägsta pris för tjänsten hemleverans av böcker till dels 3 euro inklusive samtliga skatter för beställning som omfattar en eller flera böcker vars inköpsvärde för nya böcker understiger 35 euro inklusive samtliga skatter, dels över 0 euro inklusive samtliga skatter för varje beställning som innehåller en eller flera nya böcker vars inköpsvärde för nya böcker är minst 35 euro inklusive samtliga skatter. Bolaget Amazon EU har yrkat att denna förordning ska upphävas på grund av maktmissbruk.

Samråd med Autorité de la concurrence (konkurrensmyndigheten)

- 3 [utelämnas]
- 4 [utelämnas] [grund avseende en fråga i nationell rätt som saknar relevans för tolkningsfrågorna]

Huruvida unionsrätten har iakttagits

- 5 Artikel 22 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har följande lydelse: ”Unionen ska respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden”. Artikel 3.3 sista stycket i fördraget om Europeiska unionen har följande lydelse: ”Den ska respektera rikedom hos sin kulturella och språkliga mångfald”. Enligt artikel 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt gäller följande: ”1. Unionen ska bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna ... 2. Unionens insatser ska syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller ... — konstnärligt och litterärt skapande ... 4. Unionen ska beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i fördragen, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald”.
- 6 Enligt artikel 34 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt gäller vidare följande: ”Kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan ska vara förbjudna mellan medlemsstaterna”. I artikel 56 i detta fördrag anges följande: ”Inom ramen för nedanstående bestämmelser ska inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan medlemsstat än mottagaren av tjänsten”.
- 7 För det första, [utelämnas]
- 8 [utelämnas]
- 9 [utelämnas]
- 10 [utelämnas] [grund avseende att de aktuella nationella bestämmelserna är oförenliga med direktiv 2000/31. Den hänskjutande domstolen har underkänt denna grund med tillämpning av EU-domstolens fasta rättspraxis och grunden saknar relevans för tolkningsfrågorna]
- 11 För det andra föreskrivs följande i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden: ”1. I detta direktiv fastställs de allmänna bestämmelser som skall underlätta utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och den fria rörligheten för tjänster, samtidigt som tjänsternas höga kvalitetsnivå bibehålls. ... 4. Detta direktiv påverkar inte de åtgärder på gemenskapsnivå eller nationell nivå som vidtas i överensstämmelse med gemenskapsrätten för att skydda eller främja den kulturella eller språkliga mångfalden eller mångfalden i medierna”. I artikel 16.1 i samma direktiv föreskrivs följande: ”Medlemsstaterna skall respektera tjänsteleverantörernas rätt att tillhandahålla tjänster i en annan

medlemsstat än den där de är etablerade. Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall garantera rätten att fritt få tillträde till och utöva tjänsteverksamhet inom dess territorium. Medlemsstaterna får inte för att tillåta tillträde till eller utövande av en tjänsteverksamhet på sitt territorium ställa krav som inte respekterar följande principer: a) Ickediskriminering: ... b) Nödvändighet: kravet skall motiveras med skäl som avser allmän ordning, allmän säkerhet, folkhälsa eller miljöskydd. c) Proportionalitet: ...”

- 12 Klagandebolaget har, till stöd för sitt påstående att den förordning som det överklagar är rättsstridig, gjort gällande att bestämmelserna i artikel 1 fjärde stycket i lagen av den 10 augusti 1981, som denna förordning tillämpar, strider mot syftena med direktiv 2006/123/EG, eftersom det i dessa bestämmelser uppställs ett krav för att rätten att fritt utöva tjänsteverksamhet ska få utövas som är oförenligt med villkoren i artikel 16.1 i detta direktiv. Kulturministern har i sitt yttrande i första hand gjort gällande att de överklagade bestämmelserna inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2006/123/EG, enligt artikel 1.4 i det direktivet, eftersom de har införts i syfte att bevara den redaktionella mångfalden och följaktligen den kulturella mångfalden. Ministern har i andra hand gjort gällande att bevarandet av den kulturella mångfalden utgör ett skäl som kan motivera den överklagade åtgärden.
- 13 Svaret på denna grund beror på om bestämmelserna i artikel 1.4 i direktiv 2006/123/EG ska tolkas så, att en nationell åtgärd som reglerar utövandet av en tjänsteverksamhet inom medlemsstatens territorium som syftar till att skydda eller främja kulturell mångfald, inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, eller om de, i förening med artikel 16.1 b i direktivet, ska tolkas så, att bevarandet eller främjandet av den kulturella mångfalden kan motivera ett undantag från förbudet att uppställa ett krav i en sådan nationell lagstiftning för tjänsteleverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat.
- 14 För det fall domstolen skulle godta en sådan jämförelse av artiklarna 1 och 16 i direktivet, uppkommer även frågan huruvida bedömningen av om den aktuella nationella lagstiftningen är förenlig med de mål som eftersträvas med direktiv 2006/123/EG utgör hinder för att samma prövning görs mot bakgrund av Europeiska unionens primärrätt.
- 15 För det tredje, för det fall det ska bedömas huruvida en nationell åtgärd som har antagits för att skydda eller främja den kulturella mångfalden är förenlig med de friheter som garanteras i artiklarna 34 och 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, uppkommer frågan huruvida en nationell åtgärd som fastställer ett lägsta pris för hemleverans av en vara ska anses avse en metod för försäljning av denna vara och följaktligen bedömas mot bakgrund av den fria rörligheten för varor, eller om den överklagade lagstiftningen ska bedömas mot bakgrund av friheten att tillhandahålla tjänster, bland annat med hänsyn till hur försäljningen av denna vara på nätet skadas, eller till den omständigheten att tillhandahållandet av leveranstjänsten skiljer sig från tjänsten avseende tillhandahållandet av varor.

- 16 Dessa frågor är avgörande för utgången i det mål som Conseil d'État (Högsta förvaltningsdomstolen) har att pröva. De för med sig allvarliga svårigheter. Det är därför nödvändigt att hänskjuta frågorna till Europeiska unionens domstol med stöd av artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och att vilandeförklara målet såvitt avser klagandebolagets yrkanden till dess att den domstolen har meddelat sitt avgörande.

BESLUT

Artikel 1: Målet vilandeförklaras till dess att Europeiska unionens domstol har meddelat ett förhandsavgörande angående följande frågor:

- 1) Ska bestämmelserna i artikel 1.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden tolkas så, att en nationell åtgärd som reglerar utövandet av en tjänsteverksamhet inom medlemsstatens territorium, som syftar till att skydda eller främja kulturell mångfald, inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, eller ska de, i förening med artikel 16.1 b i samma direktiv, tolkas så, att bevarandet eller främjandet av den kulturella mångfalden kan motivera ett undantag från förbudet att uppställa ett krav i en sådan nationell lagstiftning för tjänsteleverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat?
- 2) Utgör bedömningen av huruvida en sådan nationell lagstiftning är förenlig med de mål som eftersträvas med direktiv 2006/123/EG hinder för att samma prövning görs mot bakgrund av Europeiska unionens primärrätt?
- 3) För det fall det ska bedömas huruvida en nationell åtgärd som har antagits för att skydda eller främja den kulturella mångfalden är förenlig med de friheter som garanteras i artiklarna 34 och 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, ska då en nationell åtgärd som fastställer ett lägsta pris för hemleverans av en vara anses avse en metod för försäljning av denna vara och följaktligen bedömas endast mot bakgrund av den fria rörligheten för varor, eller ska denna lagstiftning bedömas endast mot bakgrund av friheten att tillhandahålla tjänster, bland annat med hänsyn till hur försäljningen av denna vara på nätet skadas eller till den omständigheten att tillhandahållandet av leveranstjänsten skiljer sig från tjänsten avseende tillhandahållandet av varor?

[utelämnas] [punkt i beslutdelen avseende delgivningen av beslutet]

[utelämnas] [uppgifter om avkunnandet av avgörandet, den dömande sammansättningen och verkställigheten av avgörandet]